

ποιήθηκε αυτή η *ανάσταση τῶν νεκρῶν πού τήν ἀνάγγελλαν οἱ Γραφεῖς (1 Κορ 15,4). *Ἐγινε ὁ «πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν» (Κολ 1,18· Απ 1,5). Τώρα πού «ὁ Θεός ἀνέστησεν αὐτὸν λύσας τὰς ὥδιναις τοῦ θανάτου» (Πραξ 2,24) καί τῆς νεκρικῆς φθορᾶς (Πραξ 2,31), εἶναι φανερό ὅτι ὁ θάνατος ἔχασε κάθε ἐξουσία πάνω του (Ρωμ 6,9). Συνάμα, αὐτός πού εἶχε τήν ἐξουσία τοῦ θανάτου, δηλαδή ὁ διάβολος, βλέπει νά καταργεῖται ἡ δύναμή του (Εβρ 2,14). Αὐτή ἦταν ἡ πρώτη πράξη τῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ. Θάνατος καί ζωὴ συγκρούστηκαν σέ μιὰ θαυμαστή μονομαχία. Ὁ Κύριος τῆς ζωῆς πέθανε, ἀλλά βασιλεύει ζωντανός.

Ἀπό τή στιγμή αὐτή, ἄλλαξε ἡ σχέση τῶν ἀνθρώπων μέ τό θάνατο. Γιατί ὁ νικητής Χριστός φωτίζει στό ἐξῆς «τοὺς ἐν σκότει καί σκιᾷ θανάτου καθημένους» (Ακ 1,79). Τοὺς ἀπελευθέρωσε «ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καί τοῦ θανάτου» στὸν ὁποῖο ἦταν ὡς τότε *δουλοὶ (Ρωμ 8,2· βλ Εβρ 2,15). Τελικά, στή συντέλεια τῶν αἰώνων, ὁ θρίαμβός του θά ἔχει μιὰ λαμπρὴ ὁλοκλήρωση στήν καθολικὴ *ἀνάσταση. Τότε θά καταστραφεῖ γιὰ πάντα ὁ Θάνατος, θά «καταποθῇ εἰς νίκος» (1 Κορ 15,26.54 ἐξ). Γιατί τότε ὁ Θάνατος καί ὁ *Ἀδης θά ὑποχρεωθοῦν νά δώσουν πίσω τή λεία τους, καί στή συνέχεια θά ριχτοῦν μαζί μέ τό Σατανά «εἰς τήν λίμνην τοῦ πυρός καί τοῦ θείου», αὐτό πού εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος (Απ 20,10.13 ἐξ). Τέτοιος θά εἶναι ὁ τελικός θρίαμβος τοῦ Χριστοῦ: «Ποῦ σου, θάνατε, τό κέντρον; Ποῦ σου, *Ἀδη, τό νίκος;»

III. Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

1. *Θάνατος μαζί μέ τό Χριστό.* — Ὁ Χριστός, παίρνοντας τή φύση μας, δέν ἀνέλαβε μόνο τό θανάτό μας γιὰ νά γίνει ἀλληλέγγυος πρὸς τήν ἁμαρτωλὴ μας κατάσταση. Ὡς ἀρχηγός τῆς νέας ἀνθρωπότητας, ὡς νέος *Ἀδάμ (1 Κορ 15,45· Ρωμ 5,14), μᾶς περιλάμβανε ὅλους στό πρόσωπό του ὅταν πέθανε πάνω στό σταυρό. Ἔτσι, μέ τό θανάτό του, «πάντες ἀπέθανον» κατὰ κάποιον τρόπο (2 Κορ 5,14). Ὡστόσο αὐτός ὁ θάνατος χρειάζεται νά γίνει γιὰ τὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς ἀπτή πραγματικότητα. Αὐτό εἶναι τό νόημα τοῦ *βαπτίσματος, πού ἡ μυστηριακὴ του ἀποτελεσματικότητά μᾶς ἐνώνει μέ τό σταυρωμένο Χριστό: «ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν, συνετάρχημεν αὐτῷ... εἰς τὸν θάνατον», «συμμορφούμενοι τῷ θανάτῳ αὐτοῦ» (Ρωμ 6,3 ἐξ· Φιλ 3,10). Στό ἐξῆς, εἴμαστε νεκροί, πού ἡ ζωὴ τους εἶναι κρυμμένη στό Θεό μαζί μέ τό Χριστό (Κολ 3,3). Μυστηριώδης θάνατος, πού ἀποτελεῖ τήν ἀρνητικὴ πλευρὰ τῆς χάριτος τῆς *σωτηρίας. Γιατί αὐτό ὡς πρὸς τό ὅποιο πεθαίνουμε εἶναι ὅλη αὐτὴ ἡ κατηγορία τῶν πραγμάτων μέσα ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ βασιλεῖο τοῦ Θανάτου φανερωτόταν ἐδῶ στή γῆ: πεθαίνουμε ὡς πρὸς τήν ἁμαρτία (Ρωμ 6,11), ὡς πρὸς τὸν παλαιὸ *ἄνθρωπο (6,6), ὡς πρὸς τὴ *σάρκα (Γαλ 5,24), ὡς πρὸς τό *σῶμα (Ρωμ 6,6· 8,10), ὡς πρὸς τό *Νόμο (Γαλ 2,19), ὡς πρὸς ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ *κόσμου (Κολ 2,20).

2. *Ἀπὸ τό θάνατο στή ζωή.* — Αὐτός ὁ θάνατος μαζί μέ τό Χριστό εἶναι λοιπόν, στήν πραγματικότητα, ἓνας θάνατος ὡς πρὸς τό θάνατο. Ὅταν ἤμαστε αἰχμάλωτοι τῆς ἁμαρτίας, τότε ἤμαστε νεκροί (Κολ 2,13· βλ Απ 3,1). Τώρα, εἴμαστε ζωντανοί, «ἐκ νεκρῶν ζῶντες» (Ρωμ 6,13) καί ἀπαλλαγμένοι «ἀπὸ νεκρῶν ἔργων» (Εβρ 6,1· 9,14). Ὅπως τό εἶπε ὁ Χριστός: ὁποῖος ἀκούει τό λόγο του, περνᾷ ἀπὸ τό θάνατο στή ζωή (Ιω 5,24). Ὅποιος πιστεύει σ' αὐτόν, δέν ἔχει τίποτα νά φοβηθεῖ ἀπὸ τό θάνατο: κι ἂν πεθάνει, θά ζήσει (Ιω 11,25). Αὐτό εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῆς *πίστεως. Ἀντίθετα, ὁποῖος δέν πιστεύει θά πεθάνει μέσα στίς ἁμαρτίες του (Ιω 8,21.24), ἡ «εὐωδία Χριστοῦ» θά γίνει γι' αὐτόν «ὀσμη θανάτου» (2 Κορ 2,16). Τό δράμα τῆς ἀνθρωπότητας στήν πάλη της μέ τό θάνατο συντελεῖται ἔτσι στή ζωὴ τοῦ καθενός μας. Ἡ λύση του γιὰ μᾶς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τήν ἐκλογή μας σχετικὰ μέ τό Χριστό καί τό Εὐαγγέλιο: γι' ἄλλους θά εἶναι ἡ αἰώνια

ζωή, γιατί, ὅπως εἶπε ὁ Ἰησοῦς, «ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα» (Ιω 8,51), γι' ἄλλους θά εἶναι ἡ φρίκη τοῦ «θανάτου τοῦ δευτέρου» (Απ 2,11· 20,14· 21,8).

3. *Καθημερινὸς θάνατος.* — Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἐνῶσή μας μέ τό θάνατο τοῦ Χριστοῦ, πού συντελέστηκε μυστηριακὰ στό βάπτισμα, πρέπει ἀκόμα νά πραγματοποιηθεῖ στήν καθημερινή μας ζωή. Αὐτό εἶναι τό νόημα τῆς ἀσκήσεως, μέ τήν ὁποία «ἀπονεκρῶνουμε» — δηλαδή: «κάνουμε νά πεθάνουν» μέσα μας — τὰ ἔργα τοῦ σώματος (Ρωμ 8,13), τὰ ἐπίγεια μέλη μας μαζί μέ τὰ πάθη τους (Κολ 3,5). Αὐτό εἶναι ἐπίσης τό νόημα κάθε πράγματος μέσα μας πού φανερώνει τὴ δύναμη τοῦ φυσικοῦ θανάτου, γιατί ὁ θάνατος ἄλλαξε νόημα ἀπὸ τότε πού ὁ Χριστός τὸν ἔκανε ὄργανο σωτηρίας. Ὡς φαίνεται ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, μέ τήν ἀδυναμία του, στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων «ὡς ἀποθνήσκων» (2 Κορ 6,9), ἄς βρίσκεται ἀδιάκοπα σέ θανάσιμο κίνδυνο (Φιλ 1,20· 2 Κορ 1,9 ἐξ· 11,23), ἄς «ἀποθνήσκῃ καθ' ἡμέραν» (1 Κορ 15,31), τίποτα ἀπ' αὐτὰ δέν εἶναι πιά σημάδι ἡττας: φέρνει μέσα του τὴ νέκρωση τοῦ Χριστοῦ, ὥστε καί ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ νά φανερωθεῖ σὲ τὸ σῶμα του. Παραδόθηκε σὲ θάνατο γιὰ χάρη τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ νά φανερωθεῖ στή θνητὴ του σάρκα. Ὅταν ὁ θάνατος συντελεῖται σ' αὐτόν, ἡ ζωὴ ἐνεργεῖ μέσα στοὺς πιστοὺς (2 Κορ 4,10 ἐξ). Αὐτὸς λοιπόν ὁ καθημερινὸς θάνατος ἐνεργοποιεῖ τό θάνατο τοῦ Ἰησοῦ στό παρόν καί προεκτείνει τὴ γονιμότητά του στό σῶμα του πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

4. *Μπροστὰ στό σωματικὸ θάνατο.* — Στήν ἴδια προοπτικῇ, ὁ σωματικὸς θάνατος ἀποκτᾷ γιὰ τό χριστιανὸ νέο νόημα. Δέν εἶναι πιά μόνο ἓνα ἀναπόφευκτο πεπρωμένο στό ὁποῖο ὑποτάσσεται, μιὰ θεϊκὴ ἀπόφαση πού ἀποδέχεται, μιὰ δίκαιη καταδίκη ὡς συνέπεια τῆς ἁμαρτίας. Ὁ χριστιανὸς «ἀποθνήσκει τῷ Κυρίῳ», ὅπως ἔζησε γι' αὐτόν (Ρωμ 14,7 ἐξ· βλ Φιλ 1,20). Κι ὅταν πεθαίνει ὡς *μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, χύνοντας τό αἷμα του ὡς *μαρτυρία, ὁ θάνατός του εἶναι σπονδὴ πού ἔχει ἀξία *θυσίας στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ (Φιλ 2,17· 2 Τιμ 4,6). Αὐτὸς ὁ θάνατος, μέ τὸν ὁποῖο «δοξάζει τὸν Θεόν» (Ιω 21,19), τοῦ δίνει ὡς βραβεῖο τό στεφάνι τῆς ζωῆς (Απ 2,10· 12,11). Ὁ θάνατος λοιπόν ἐγινε ἀπὸ ἀγωνιώδης ἀναγκαϊότητα, ἀντικείμενο *μακαρισμοῦ: «μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι. Naί, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν» (Απ 14,13). Ὁ θάνατος τῶν δικαίων εἶναι εἰσοδος στήν *εἰρήνην (Σολ 3,3), στήν αἰώνια ἀνάπαυση, στό ἀνέσπερο *φῶς. *Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis!*

Ἡ ἐλπίδα ἀθανασίας καί ἀναστάσεως πού διαφαινόταν στήν ΠΔ βρῆκε τώρα, στό μυστήριό του Χριστοῦ, τὴ σταθερὴ βάση της. Γιατί, ἡ ἐνῶση μέ τό θανάτο του, ὅχι μόνο μᾶς κάνει νά ζοῦμε στό παρόν μιὰ νέα *ζωή, ἀλλὰ μᾶς δίνει καί τὴ βεβαιότητα ὅτι «ὁ ἐγγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσῃ καί τὰ θνητὰ σώματα ἡμῶν» (Ρωμ 8,11). Καί τότε, μέ τήν ἀνάσταση, θά μποῦμε σ' ἓνα καινούριο κόσμο, ὅπου «θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι» (Απ 21,4). Ἡ καλύτερα, γιὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς πού θ' ἀναστηθοῦν μαζί μέ τό Χριστό δέ θά ὑπάρχει «δευτερός θάνατος» (Απ 20,6· βλ 2,11): αὐτὸς θά εἶναι γιὰ τοὺς κολασμένους, γιὰ τό Διάβολο, τό Θάνατο, τὸν *Ἀδη (Απ 21,8· βλ 20,10.14).

Γι' αὐτό, ὁ θάνατος γιὰ τό χριστιανὸ εἶναι τελικὰ κέρδος, ἀφοῦ ὁ Χριστός εἶναι ἡ ζωὴ του (Φιλ 1,21). Ἡ παρουσία κατὰστασιν, πού τὸν δένει σφιχτὰ μέ τό θνητό του *σῶμα, εἶναι ἀφόρητη γι' αὐτόν: θά προτιμοῦσε νά τὴν ἀφήσει γιὰ νά πάει νά μείνει κοντὰ στὸν Κύριο (2 Κορ 5,8). Βιάζεται νά φορέσει τό *δοξασμένο *ἔνδυμα τῶν ἀναστημένων, ὥστε ὅ,τι θνητό ὑπάρχει μέσα του ν' ἀπορροφηθεῖ ἀπὸ τὴ ζωὴ (2 Κορ 5,1-4· βλ 1 Κορ 15,51-53). Ἐπιθυμεῖ νά φύγει γιὰ νά εἶναι μαζί μέ τό Χριστό (Φιλ 1,23).